Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной апрелиин 11
Четверг
№ 84 (3085)

Сан 10 мүнгэ.

Улаан Армиин начальнигуудай составые ба улаанармейцүүдые шагналга

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол финскэ сагаангвардейщинэтэй тэмсэлэй фронтуудай дээрэ командованиин даабарине жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэйнь ба энэ зуура шэн зориг ба баатаршалгые гаргаһанайнь түлөө,—Улаан Армиин начальнигуудай ба улаанармейскэ составые, начальнигуудай составай бүлын член үүдые, госпитальнуудай ба гражданскэ учреждениинүүдэй худэлмэрилэгшэдые,—11744 хүнүүдые СССР-эй орденууд ба медальнуудаар шагнаба.

Ленинэй орденоор—180 хүн, Улаан Тугай орденоор—2596 хүн, Улаан Одоной орденоор—3032 хүн, „Отвагын түлөө" медальнуудаар — 2396 хүн, „Боевой габьяануудай түлөө" медальнуудаар—3538 хүн шагнагдаба.

Бүхы шагнагдагшадай нэрын список „Красная звезда" газетэдэ толилогдохо байна. (ТАСС).

Колхозно стройн хүгжэлтын интересүүдтэ

„Хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын политикада хубилалтанууд" тухай-да ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй ба ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоол мүнөөдэр „Правдада" толилогдобо. Энэ тогтоол хадаа "тужлай ехэ принципиальна удхашанартай байна. Бэлэдхэл ба худалдан абалгын мүнөө байгаа системэдэ ямар-хэды заһабаринууд тухай бэшэ, харин хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэ ба худалдан абалгын политикада үндэһэн хубилалтанууд тухайда, бэлэдхэлэй шэнэ принципүүд тухайда хэлэгдэжэ байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй июльдэ энээнэй эхинь табигдаһан байгаа. Малай тоо толгойһоо дулдыдан, мяханай уялгата тушаалгын хэмжээе олохо гурим хадаа «Колхозуудта общественнэ малажалые хүгжөөлхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй тогтоолоор болюулагдаһан байна. Колхозуудта бэхилэгдэһэн, газарай площадиин гектар бүриһөө дулдыдан, мяханай уялгата тушаалгые тодорхойлон гаргадаг болоһон байна.

Тэрээнһээ хойшо жэл болоодүй байхада, общественнэ колхозно малажал болбол холо урагшаа ябаа. Колхозуудта малажалай [illegible] фермэнүүд һүрэг хэдэн зуугаад [illegible] гаадаар олон болоо. Мяха бэлэдхэлэй шэнэ система хадаа бодото хэрэг дээрээ нигэжэ шалгагдаа. Энэ опытдоо дулдыдан, колхозуудаар гүрэндэ ноохо тушаалгын иимэ гурим, т. х. тэдэниие хонинойнь тоо толгойгоор бэшэ, харин колхозуудта бэхилэгдэһэн газарай площадиин гектар бүриһөө тодорхойлон гаргалга болбол үнгэрэгшэ жэлэй эхиндэ бии болгогдоһон байна.

Партиин Центральна Комитедэй ба СССР-эй Совнаркомой энэ тогтоолоор хадаа, мүнөө байгаа контрактационно договорнуудай системээр тушаагдаха ёһотой садоводствын ба бусад техническэ культурануудай (хүбэн, сахарна свекла, лен, улаһан, тамхин ба бусад) продукциһаа гадуурхи, хүдөөажахын бүхы продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын мүн лэ иимэ гурим байгуулагдаба. Колхозой хэрэглэлдэ байгаа газарай хэмжээтэй холбоотойгоор, хүдөөажахын продукцине колхозуудаар гүрэндэ тушаалга хадаа бэлэдхэлэй политикын хүтэлбэрилхы принципынь болобо. Энээнэй удхань хадаа бүхы колхозууд болбол малажалай продукцине: мяха, һү, ноохо, брынза, арһанай серье ба үндэһэн газарай площадиин, хахалалгын газарай, тэдэнэй тоодо садууд ба огородуудай, сабшалан ба бэлшээриин гектар бүридэ тогтоогдоһон нормын ёһоор жэл бүри гүрэндэ тушааха уялгатай.

Бүхы колхозууд болбол орооһотой ба тоһото культурануудые, ногоонуудые, картофельнуудые, хүбэнүүдые, ногоонон хүрэнгэнүүдые эдэ культурануудай тарилгын гектар бүриһөө дулдыдан, худалдажа абалгын ба бэлэдхэлгын мүнөө хүртэр байгаа системын оронд, хахалалгын газарай гектар бүриһөө дулдыдан тогтоогдоһон нормын ёһоор жэл бүри гүрэндэ тушааха ёһотой.

Колхоздо байгаа малай тоогоор мяха, һү ба ноохоной уялгата тушаалга болбол малажалые хүгжөөлгэшэ түрүү колхозуудые шангаамжагүй условидо оруулдаг байгаа. Колхоздоо малай олон болохо бүринь, колхоздоо малай тоо толгойн олоор ургаха бүринь, тэдэ болбол малажалай продукцине гүрэндэ бүри ехээр тушаадаг байгаа. Тиихэдэнь, малгүй, фермэнүүдгүй, фермэнүүдтээ малай тоо толгойе ургуулдаггүй хожомдонги колхозууд болбол бүри ашагтай условидо ородог байгаа, ушарань, тэдэнэр болбол малажалай продуктнуудые гүрэндэ багаар тушаадаг, үгышье һаа —бүри хожомдонхойнуудань— ерэйдөөшье тушаадаггүй байгаа.

Полеводстводошье баһал иимэ ушар үзэгдэдэг байгаа. Полеводствын продукцине тарилгаһаань дулдыдан тушаалга хадаа түрүү колхозууд болбол орооһото ба техническэ культурануудай тарилгаар бүри ехэ болошодог ба гээгдэнги колхозуудай тарилгын планнуудай бага болодог ябадалда хүргэдэг байһан юм.

Мүнөө иимэ ушарта эсэс табигдаба. Гээгдэнги колхозой хүтэлбэрилэгшэд хадаа түрүү артелиин түрүүлэгшын жэшээгээр оролдохо, ажахые зүбөөр хүтэлбэрилхэ искусстводо һураха ёһотой болоно. Хэрбээ гээгдэнги колхозой хүтэлбэрилэгшэд хадаа энээниие хэжэ шадахагүй һаань, колхознигууд болбол тиимэ түрүүлэгшэһээ, тиимэ правлениһээ арсаха ба тэрээнэй орондо бүри оролдостой эздые һунгаха байна. Тиимэл байха ёһотой, ушарань, колхозно продукцине гүрэндэ гектарһаа тушаалгын энэ зүб принцип байгуулагдаа.

Бэлэдхэлэй шэнэ гурим болбол бүхы колхозууд ба колхознигуудай интересүүдые, бүхы оронойнь колхозуудай [illegible] түрүү нэ. Колхозууд болбол малай тоое олошоруулгаар тэдээндэ тогтоогдоһон минимумээр хизаарлахагүй, харин тэрээниие улам саашань олошоруулха байна гэһэндэ имаршье һэжэг үгы байна. Малажалай продукциин уялгата тушаалгые дүүргэһэнэйнь, һүүлээр иимэ колхозуудта өөрын ноохон, өөрын арһан байха, тиимэһээ, өөрын гутал, өөрын дэгэл, моринойнь тоног зэбсэг бэлэн байха байна.

Колхозууд болбол уялгата ёһоор, гүрэндэ моридые тушаалгань оронойнь арадай ажахыда ба оборонодо түсэгаар шухала удхашанартай. Мүнөө моринойнь ажал эрид урагшаа ябаха байна. Ажахыдашье, оборонын хэрэгтэшье хэрэглэхээр һайн моридые үсхэлгэ—бүхы колхозуудай уялга болоно.

Талха таталгын түлөө гарнецэ татабариие натураар суглуулгые болюулга хадаа колхозно талха таталгые хүгжөөлхэ, нютагай ажахын энэ һалбариие журамшуулха арга олгоно. Бэлэдхэлэй аппарадуудые нэгэдхэлгэ, тэдэнэй тоое үсөөрүүлгэ, децентрализованна бэлэдхэлээр областнойһоо гадуур бэлэдхэгшэдые болюулга ба тэдэниие нютагай организацинуудта үгэлгэ болбол хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэдэ нютагай организацинуудай үүргэ ба харюусалгыень дээшэлүүлнэ.

Хүдөөажахын продуктнуудые бэлэдхэлгын ба худалдан абалгын политикада оруулагдаһан хубилалтанууд болбол нютагай партийна ба советскэ органуудай урда серьезно зорилгонуудые табина. Тэдэнэр болбол колхозно үйлэдбэриин организаторнуудай үүргэдэ бүри гүнзэгыгөөр оролсон, өөһэдыгөө шэнээр харуулха ёһотой.

Масса колхознигуудай үргэн инициативада түшэглэн, тэдэнэй үйлэдбэриин баян опыт ба инициативые хэрэглэн, парти ба правительствын тогтоолнуудые дүүргэхын түлөө большевистскээр тэмсэн, партийна ба советскэ хүтэлбэрилэгшэд болбол колхозуудай общественнэ ажахын шэнэ хүсэнтүгэс дэбжэлтые хангаха байна.

(Апрелиин 7-ной „Правдын" түрүү бэшэгһээ).

Финскэ сагаангвардейщинэтэй тэмсэлэй фронт дээрэ [illegible] командованиин боевой даабаринуудые жэшээтэ һайнаар 1940 оной март 21-нэй СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй [illegible] Союзай Героймомдив Сергей Прокофьевич Денисов хоёрдохи „Алтан Одон" медаляар шагнагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ССР Союзай Герой, хоёрдохи „Алтан Одон" медаляар шагнагдаһан комдив С. П. Денисов.

(ТАСС-ын фото-клише).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

„На страже родины" газетые Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай

Улаан Армиин частьнуудые политическэ хүмүүжүүлгын ба финскэ сагаангвардейщинэтэй тэмсэлэй фронт дээрэ дисциплинын бэхижүүлгын хэрэгтэ гайхамшаг габьяануудай түлөө „На страже родины" газетые Улаан Тугай орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 оной апрелиин 7.

Бүхэсоюзна партийна конференциин нэрэмжэтэ соревнованида олоороо оролсобо

ТАРБАГАТАЙ АПРЕЛЬ 9. (Телефоноор абтаба). Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлхын, тэрээнэй үндэһэ һуури дээрэ хүдөөажахын мүнөө жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ Тарбагатайн партийна организаци бүхыдөө оролсоо. Тус асуудалаар тодорхой план табигдаад, ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Үсэгэлдэр, 20 шахуу коммунистнуудай хабаадалгатайгаар, районно партийна активай суглаан боложо, Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ соревновани тухайда хэлсэгдэбэ. Энэ соревнованиие эмхидхэхын тулада, ВКП(б)-эйн райкомой инструкторнууд, активистнууд колхоз, тракторна бригада бүхэндэ эльгээгдээ.

Тарбагатайнхид болбол Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ соревнованиие эмхидхэхэ тухайда ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Обкомой бюрогой тогтоолые бэелүүлжэ эхилээ.

Больше-Куналейскэ сельсоведэй, «Победитель», „Серп Молот», Молотовай ба Кировай нэрэмжэтэ колхозуудахи тракторна бригадануудай трактористнууд болбол Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ бүхэреспубликанскэ соревнованиие эхилэгшэ максимовнуудай хандалгые зүбшөөн хэлсэжэ, ехэтэ һайшаагаа. Эдэнэр тон серьезно ба үнэхөөрөө большевистскэ уялгануудые абаа. Совещани дээрэ үгэ хэлэһэн (трактористнууд, колхознигууд, прицепщигүүд, учетчигууд ба бусад) [illegible] Назаров, Карымов, Федоров, Кокорин, Кушнарев, Юрьев, Васильев, Антонов гэгшэд үнгэрэгшэ жэлэй хүдэлмэринүүд тухайда тэмдэглэн, мүнөө жэлдэ—Сталинскэ Гурбадугаар Табанжэлэй гурбадахи жэлдэ бүри үндэр бүтээсэ туйлахые найдуулаа,—энэ сезон соо 15 хүсэтэй трактор бүхэнөөр (зунда жэшээгээр) 800 гектар, ЧТЗ маркын тракторaар—2000-һаа доошо бэшэ гектар газар хахалха, горючиингаа 15-һаа доошо бэшэ процентые экономилхо гэбэ Тиигээд, өөһэд хоорондоо социалистическэ соревнованиин договорнуудые баталаа. Тэрэнь 1940 оной тэрэшэ соохи хүдэлмэринүүдэйнь программа болохо.

Гадна, аймаг доторхи бүхы фермэнүүд, полеводческо бригаданууд, колхозууд хаана Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ соревнованида оролсожо байна. Десятниковско сельсоведэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд болбол максимовнуудай хандалгые зүбшөөн хэлсээд, колхозоо улам бүри бүхэжүүлхэ, 1940 оной хүдэлмэринүүдые саг болзор соонь эрхим шанартайгаар дүүргэхэ конкретнэ уялгануудые абаба. Эндэхи ефремовскэ, герасимовска звенонуудай звеньевоодууд, полеводческо бригадануудай бригадирнууд, колхознигууд болбол тус соревнованиие тон үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ба тарялан—хадалангай ургасые дээшэлүүлхын, малайгаа ашаг үгэлгые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхыень районойгоо бүхы колхознигуудые уряалһан байна.

Бүхэсоюзн[illegible]ренциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованида оролсохо тухайда аймагай бүхы колхозуудта, сельсоведүүдтэ, тракторна отрядууд ба полеводческо бригадануудта зүбшөөн хэлсэглэжэ байна.

О. КОВАЛЕВА—ВКП(б)-эйн Тарбагатайн айкомой секретарь.

МТС-үүдэй хүдэлмэриие һайжаруулхын түлөө

Саянта, апрель 10. (Телефоноор абтаба). Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ Иволгын партийна организаци бүхыдөө оролсобо. Мүнөө аймагай колхозуудта, тракторна бригадануудта коммунистнууд, ВКП(б)-эйн Райкомой инструкторнууд ба таһагуудые даагшад энэ асуудалаар эльгээгдээ. МТС-үүдэй хүдэлмэриие һайжаруулхын, XIV областной партийна конференциин тогтоолые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө, Иволгын партийна ба партийнабэшэ большевигүүд эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Ц. Ж.

Хроника

Бэеынгээ эрүүлэй муудаһан дээрэһээ, Бурят-Монголой республикаһаа гаража ошоһонтойнь дашарамдуулан, нүх. Василий Сергеевич Савельевые БМАССР-эй эрүүлые-хамгаалгын Арадай Комиссарай уялгаһаа сүлөөлбэ.

Нүхэр Наталия Сергеевна Доржиева болбол Кяхтын аймагай, хоёрдохи участогай арадай судьягаар багалагдаа.

Нүхэр Марианна Степановна Фурсеева хадаа Улан-Удэ городой, Пригородно районой арадай судьягаар баталагдаба.

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

Германска сэрэгүүдэй, Данидахи ябуулганууд тухай Рейтер бэшэнэ

Лондон, апрелиин 9. (ТАСС). Мүнөө үедэ бүхы Дани болбол Германиин гарта ороод байна гэжэ Рейтер мэдээсэнэ. Бодото дээрээ, хаанаг бүхы шухала городууд ба военнэ пунктнуудыень германска сэрэгүүд эзэлээ. Оккупированнагдаһан городуудай тоодо Копенгаген, Зебьерг, Корсор, Нюберг городууд оролсоно. Бага Бельт гэжэ пролив ба тэрээниие хүндэлэн гараһан хүүргэ немцүүдээр эзэлэгдэбэ. Дани ба Швеци хоорондын харилсаа холбооень таһараба. Датска радиостанциинь германска командованиар абтагдаа.

Германида Норвегиин дайниие соносхоһон тухайда Ассошиэйтед Пресс агентствын мэдээсэл

Нью Йорк, апрелиин 9. (ТАСС). Ассошиэйтед прессын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гай гүрэнэй департамент мэдүүлгэ толилбо. Тэрэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнэ: „Норвеги болбол Германида дай соносхобо гэжэ США-дахи норвежскэ посланник, гүрэнэй департаментда мэдээсэбэ".

Германска армиин Верховно командованиин тусхай мэдээсэл

Берлин, апрелиин 9. (ТАСС). Германска информационно бюро болбол, германска армиин верховно командовани хадаа доро заагдаһан тусхай мэдээсэлые толилбо гэжэ дамжуулна: „Апрелиин 9-нэй үглөөгүүр германска моторизованно частьнууд ба бронехүсэнүүд болбол Фленсбург ба Тондерныш районда германо-датска хилые дабаһан ба Апенрад ба Эсбьерф дээгүүр хойшоо дабшажа ябана. Үүр сайжа байха үедэ, германска сэрэгүүд болбол Бага Бельт пролизта ороһон ба Бельтын хүүргые эзэлһэн байна. Германска уһан-сэрэгэй хүсэнүүд болбол Ехэ Бельт проливта нэбтэрэн орожо, Корсер ба Нибубгдэ сэрэгүүдээ буулгаба. Барнов голой эдэгтэ германска частьнууд болбол Гладжерта бууһан ба тэндэһээ хойто зүг барин дабшажа эхилбэ. Энээнтэй хамта, Зееландын аралай урда захада Вординкворгын хүүргые эзэлбэ. Үүр сайжа байхада, германска сэрэгүүд Копенгагенда буубэ. Хэрэм ба радиостанциинь германска сэрэгүүдээр эзэлэгдээ. 8 часһаа бүхы город хадаа немецүүдэй гарта ороһон байна."

Английска ба Французска правительствонуудай шиидхэбэри

Лондон, апрелиин 9. (ТАСС). Английска ба французска правительствонууд болбол „Норвегитэй хүсэд нэгэдэн, далай ба газар дээрэшье французска правительствотэй хантаран дай ябуулха" тухайда өөһэдынгөө хүсэлые мэдүүлһэн английска гадаада хэрэгүүдэй министерствын мэдүүлгые Рейтер агентство дамжуулна.

Данида ба Норвегидэ Германска правительствын нота

Берлин, апрелиин 9. (ТАСС). Трансоцеан агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр үглөөгүүр, Копенгагендахи ба Ослодохи германска посланнигууд болбол датска ба норвежскэ правительствонуудта нота барюулба. Германи хадаа өөрынгөө сэрэгүүдые эдэ оронуудта эльгээхэ баатай болоһониинь нота соогоо дурсаба. Германиин правительство хадаа өөһэдтөө ороһон эли тодо мэдээнүүдэй ёһоор, Даниин ба Норвегиин территоридо германска сэрэгүүдэй добтолхые захиралта гаргаба гэжэ нота соонь заагдана.

Хойто далай дээрэ ехэнүүд тулалдаанууд болоно

Берлин, апрелиин 9. (ТАСС). Апрелиин 9-нэй һүни, Хойто далай дээрэ Германиин ба англо-французскэ уһан-сэрэгэй ба агаарай хүсэнүүд хоорондын ехэнүүд дайн эхилбэ гэжэ информированно кругуудаар мэдээсэгдэнэ. Дайн байлдаан үргэлжэлһөөр байна.

Улан-Удэ городой стахановцуудай хоёрдохи слет

Энэ оной апрелиин 7-до, Бурят-Монголой ород драмын театрай зал соо Улан-Удэ городой предприятинуудай стахановцуудай хоёрдохи слет болобо.

1940 оной түрүүшын кварталда Улан-Удэ городдохи предприятинуудай үйлэдбэриин плануудай дүүргэлтэ тухайда ВКП(б)-эйн Улан-Удын Горкомой секретарь нүх. Татьянин доклад хэбэ.

Нүхэр Татьянин хадаа түрүүшын кварталай торпю дотор, Улан-Удын предприятинуудай стахановцууд, ударнигуудай туйлаһан амжалтануудые тэмдэглэбэ. Бурядай гигант—ПВЗ болбол нэгэдэхи кварталай үйлэдбэриин планиие 81,5 процент дүүргэв. Селенгын уһан замай транспорт—102 проц., шэлэй механизированна завод—92 проц., авторемзавод—110,5, мебельнэ фабрика—116 проц., мясокомбинат—130,3 процент г. м. дүүргэһэн байна. Гэхэтэй хамта, манай предприятинуудай хүдэлмэришэдэй дунда стахановска хүдэлөөнэй шэнэ формонууд—олон станогуудта хүдэлмэрилгэ ба профессинүүдые зохилдуулан нэгэдхэлгэ хадаа һуугаар дэлгэрүүлэгдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэдэй манай 29 хүн олон станогууд дээрэ хүдэлмэрилдэг байна. Шэлэй заводой хүдэлмэришэдэй дунда энэ хамжаэябуулга болбол бүри муугаар бэелүүлэгдэнэ. Тэндэ хоёр хүн олон станогууд дээрэ хүдэлмэрилнэ. Авторемзаводто—4 хүн, мясокомбинадта—20 хүн гэхэ мэтэ.

Саашань, Бурмногопромсоюзай системын артельнүүдэй хүдэлмэринүүд тухайда хэлээ. Тус системын, „Металист“ ба Чапаевай нэрэмжэтэ артельнүүд хадаа хүдэлмэриингөө хэмжээгээр зарим предприятинуудһаа, заводуудһаа дутахагүй, томо организаци юм. Эдэ артельнүүд болбол кварталайгаа үйлэдбэриин плануудые 120 гаран процент дүүргэһэн байна.

Зүгөөр, үйлэдбэриингөө даабаринуудые дүүргээгүй предприятинууд бии. „Красный Восток“, „Красный путь“ артельнүүд (Бурмногопромсоюзай системын) болбол 1939 ондо гээгдэгшэдэй тоодо байгаа. Мүнөө, түрүүшын кварталай үйлэдбэриин планиие оройдоо 80-аад процент дүүргээ.

Эдэ предприятинууд болбол ямар ушарһаа үйлэдбэриингөө программануудые дутамаг дүүргэнэб гэхэдэ, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд хадаа ажалай бүтөөсые дээшэлүүлхын түлөө анхаралаа тон багаар табина, социалистическа соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө оролдодоггүй ба үйлэдбэриин түрүү хүнүүдэй опыт ба методуудые бүгэдын шадабари болгожо шадаагүй байна.

Тиигээд, докладчик болбол стахановцуудай ба ударнигуудай зорилгонууд тушаа хэлэбэ. Ажалай үндэр бүтөөсые хангахын тула үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэ материалнуудые саг соонь бэлэдхэхэ ба станогуудаа ажалгүй байлгахагүй еһотой. Профессинүүдые зохилдуулан нэгэдхэлгые ба олонстаночнигуудай хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэриин даабаринуудые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмэсэхэ зорилго табигдана,—гэжэ нүхэр Татьянин доклад соогоо хэлэһэн байна.

Нүхэр Татьянинай доклад һүүлээр, үйлэдбэриин түрүү хүнүүд нүхэд Асеев, Панченко, Цукарлас, Хомутов, Серебренников ба бусад хамта 9 хүн тус доклад тушаа үгэ хэлэһэн байнад. Тэдэнэр хадаа үнгэрһэн квартал соо ямараар хүдэлмэрилһэн тухайдаа ба саашадахи зорилгонууд тухайдаа һайтар хэлсэһэн ба Улан-Удын депогой хүдэлмэришэдэй уряалда харюу болгон, ажалшадай революционно праздник—Майн нагаание үйлэдбэриин үндэр показательнуудтайгаар тэмдэглэхые уряалба. Улан-Удын Горисполкомой ба ВКП (б)-эйн Горкомой дамжуулгын Улаан Туг хадаа Паровозо-вагонно заводой, паровозо-сборно цехтэ (начальнигынь нүх. Кизик) үгтөө. Энэ цехын хүдэлмэришэд хадаа дамжуулгын Улаан Тугые саг үргэлжэ өөһэдтөө бэхидхэхэбди гэжэ найдуулбад.

Совещаниин һүүлээр, пионернүүдэй байшангай ба городой hургуулинуудай hурагшадай коллективэй хүсөөр ехэ концерт үгтэһэн байна.

Д. Цыренов

КОЛХОЗНО ЦЕНТРНУУДЫЕ КУЛЬТУРНА БОЛБОСОН БОЛГОЛГО

Хориин Аймсоведэй II сессиин һүүлээр, сомоной Соведүүдэй исполкомууд болбол хүдөө нютагуудые культурна болбосон болгохо тушаа низаад ехэ хүдэлмэри бүтөөбэ.

Дунда-Худанай сомсоведэй (исполкомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Жимбеев), Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз болбол шэвэ клубай модо бэлэдхэжэ, мүнөө барилгын хүдэлмэриие эхилээд байна. Тарууһуудалтай байһан, 29 бүлэ колхознигуудай гэр байрые колхозой центральна буусa дээрэ зөөжэ табиба. Баһа, 4 баня заһаба, нарайлалгын байшан баригдажа байна, 9 радиоточка тодхогдобо. Тус колхозло бэшэгмэдэхэгүй ябадал сүм усадхагдаа, мүнөө бэшэг бага мэдэхэ 122 хүнүүдтэ 16 культармейцүүд заажа байна.

Мүн тэрэшэлэн, Дээдэ-Хэжэнгын сомсовет (түрүүлэгшэнь нүхэр Абрамов) культурна байгуулалтаар бага бэшэ хүдэлмэри хэбэ. „Манай Ажал“ колхоз 250 хүнэй һууритай шэвэ клуб бариба. Колхозойнь центральна буусa дээрэ, шэнээр баригдаһан ба заһагдаһан гэрнүүдтэ 23 бүлэ колхознигууд нүүжэ ерээ. Хамта 6 склад ба 2 баня заһагдаба.

Красно-Партизанска сомсоведэй (түрүүлэгшэнь нүх. Найданов) колхозууд медицинскэ амбулаториин гэр барижа, досоохиинь шэрдэһэн ба оборудовалһан байна. „Красный Партизан“ колхоз 80 хүнэй байха полевой станиие культурнаар түхеөрбэ.

Карл Марксай нэрэмжэтэ колхоз болбол полевой стан барижа ба нэгэ баня заһажа дууһахаа байна. Бэшэг мэдэхэгүйе усадхалга һайнаар табигданхай. Багшанарай хүсөөр кукольно театр эмхидхэгдээ. Тус колхоз хадаа нэгэ шэнэ клубтай болоо. Уншалгын байшангай дэргэдэ хэдэн олон кружогууд хүдэлмэрилнэ. Эндэ радио бии.

Хашагатайн сельсовет дотор (түрүүлэгшэнь нүх. Пронин) хүдэлмэришэдэй квартирада 80 радиоточконууд байгуулагдаба. Нэгэ клуб ба баня шэнээр барихын тулада модыень зөөжэ асараад байна.

Һалхан, Аймсоведэй гүйсэдком болбол II сессиин тогтоолнуудые бэелүүлгын ябаса тухай асуудал хэлсээ. Аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ тэрэ асуудалаар зарим колхозуудай ба Сельсоведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй отчет сонсогдоһон байна. Тиихэдэ, хүдөө нютагуудые культурна болбосон болголгоор хэгдэһэн хүдэлмэринүүд дүнлэгдэжэ, дутагдалнуудань элирүүлэгдэһэн байна. Аймсоведэй гүйсэдком болбол эдэ дутуу дундануудые усадхахын тула бүхы аргабайдалнуудаа хэрэглэхыень Сельсоведүүдэй гүйсэдкомуудай ба колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ дааһан байна.

Скворцов

Сомоной центр дээрэ баня үгы

(Хориһоо бэшэг)

Чесаның сомоной центр—Загастай нютагта хэдэн олон колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба служащинар ажаһуудаг. Тэндэ һургуулиин ба амбулаториин хоёр баня бии. Зүгөөр, тэдэ хадаа ажалшадай эрилтые холо хангаһагүй. Бүгэдэнэй баня мүнөө хүртэр баригдаагүй байна.

Мүн, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз банитай аад, тэрээнээ түлидэггүй юм. Хэды тиимэ байбашье һаань, сомоной совет тэрээниие хэрэгсээнэгүй.

Зэргэлтэйский

Бэшэг мэдэхэгүйе хүсэд усадхаба

Хори Хэжэнгын сомоной „Ленинэй Зам“, „Комсомол“ ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта 1939 оной январь һарада бэшэг мэдэхэгүй ба бага мэдэхэ 135 хүн байһан юм.

Тиигээд, эдэнэр хадаа 1940 оной [illegible] 18 хүртэр [illegible] бэшэг мэдэхэ болоһоо. [illegible] хадаа бэшэг мэдэхэгүй ябадалые усадхаха хэрэгтэ активнаар хабаадалсаһан ликвидаторнууд нүхэд Данцаранов, Батуев гэгшэдэй эрхим жэшээнүүдые харуулһанай ба партиина, советскэ организацинуудай һ[illegible]

Ц. Д.

Бүхэсоюзна олимпиадада бэлэдхэл

Бичура. Шабэртын хүсэдбэшэ дунда һургуули хадаа хүүгэдэй творчествын бүхэсоюзна олимпиадада бэлэдхэжэ байна.

Эндэ, һурагшадай творчествые харалга боложо дүүрээд, старшэ классуудһаа 55 һурагшадань аймагай центртэ болохо харалгада хабаадалсахаар шэлэгдэн абтаһан байна.

Аймагай олимпиадада, ордентодраматург Шадаевай „Лимбэ“ пьеса харуулагдахань, „Үглөөдэр дайнай болоо һаа“ ба „Прощанье“ гэжэ дуунууд ород хэлэн дээрэ, мүн Ворошилов тухай ба „Намилзаад“ гэжэ дуунууд бурят хэлэн дээрэ дуулагдаха юм.

Боди Жамьянова ба Самбу Хандажапова гэгшэд уран һайхаар дуулана, мүн тэрэшэлэн лимбэшэд Шарыпов ба Бимбаев гэгшэд һайнаар наадана.

О. Цыб.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Англо-французска военнэ блок бүхы хүсөөрөө ябаж байна. Сорокинай зураг.

(ТАСС-ын фото-клише).

НОРВЕГИДЭ БАРЮУЛАГДАҺАН АНГЛО-ФРАНЦУЗСКА НОТА

Лондон, апрелиин 8. (ТАСС). Рейтерэй мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр Англи ба Франциин правительствонуудай нота норвежскэ правительстводо барюулагдаба, энээн соогоо тэдэнэр болбол „Германиин өөртөө хэрэгтэй материалнуудые Норвегиһээ абаха арга үгэхэгүй гү, али һаатуулха ябадалда шухала хэмжээнүүдые абаха эрхые өөһэдтөө үлөөнэбди“ гэжэ Норвегидэ уридшалан һануулба. Хоёр правительствонууд хадаа норвежскэ территориальна уһануудай гурбан районууд минировалагдахань ба судоходстводо аюултай болохонь гэжэ хэлэбэ. Норвежскэ судноnуудай гү, али бусад оронуудай судноnуудай эдэ районуудта орохогүйнь тулада, тэдэнэр болбол минын табигдаһанай һүүлээр 48 час соо англиска военнэ корабльнуудаар сахигдаха байна. Нота соо хэлэгдэнэ „Минэнүүдые табилганууд хадаа норвежскэ судноnуудай өөрынгөө портнуудта ошохоинь һаад хэхэгүй байна“.

Норвежскэ правительствын деклараци

Осло, апрелиин 8. (ТАСС). Норвежскэ телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, норвежскэ правительство болбол уласхооровдын эрхэнүүдые, Норвегиин суверенитет ба нейтралитедые Англи ба Франциин эбдэһэндэ эсэргүү эрид протестые мэдүүлһэн деклараци толилбо.

Деклараци соо хэлэгдэнэ „Европодо үүсэгдэһэн дайнай эхинһээ хойшо Норвеги болбол нейтралитедэй бүхы тогтоогдомол принципүүдые тон наряар сахиһан байгаа. Норвежскэ правительство болбол, дайлалдагшэ оронууд хадаа норвежскэ территориальна уһануудта минэнүүдые табихыень зүбшөөржэ шадахагүй байна. Правительство болбол, табиһан минэнүүдээ бүгэдынь дары абахыень ба өөрынгөө бүхы военнэ корабльнуудые норвежскэ территориальна уһануудһаа бусаахыень Англи ба Франциһаа эриба. Норвежскэ правительство болбол, Норвегиин нейтралитедые хамгаалгада шухала хэмжээнүүдые абаха эрхые өөртөө үлөөнэ“.

Мүнөөдэр, норвежскэ правительство болбол, Норвегиин нейтралитедые эбдэһэндэнь эсэргүү буруушаавабди гэһэн мэдүүлгые Ослодохи английскэ ба французска посланнигуудта барюулба.

Норвежскэ телеграфна агентствын мэдээсэл

Осло, апрелиин 8. (ТАСС) Норвежскэ телеграф[illegible] үглөөнэй 6 часта, Норвегидэхи английскэ ба французска посланнигууд болбол гадаада хэрэгүүдэй министерстводо орожо, норвежскэ правительстводо нотые барюулба. Хэблэлнүүдэй мэдээсэлэй ёһоор, норвежскэ пра[illegible] нуулгэ абаагүй ба Норвеги өөрынгөө мина табиха һэн гэһэн дурадхалтайгаар тэрээндэ хэншье хандаагүй байна. Англи ба Франциин ябуулга болбол Норвегидэ тон гэнэтын ушарал байгаа.

Норвежскэ уһануудые минировалга

Лондон, апрелиин 8. (ТАСС). Мүнөөдэр үглөөгүүр Норвегиин эрье шадар минэнүүдые табилга дүүрэбэ гэжэ Рейтер агентство дамжуулна. Минировани хадаа английскэ ба французска военнэ корабльнуудаар хэгдэбэ.

Германска военнэ корабльнуудай дабшалга

Осло, апрелиин 8. (ТАСС). Норвежскэ телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, 90—100 шахуу германска военнэ корабльнууд болбол Ехэ Бельт ба Каттегата тээһээ хойшоо ябажа байна. Эдэ хадаа, гол түлэб, томоонууд туһаламжын судноnууд ба военнэ корабльнууд болоно. Мүн томоонууд военнэ корабльнуудшье тэдэнэй дунда харагдаһан байна.

Гандиин тала баригшадай ба Босын тала баригшадай хоорондын тулалдаан

Лондон, апрелиин 8. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр Калькуттада Гандиин тала баригшадай ба Босын тала баригшадай хоорондо тулалдаанууд болоо. 7 хүнүүд шархатаба.

Гандиин тала баригшад болбол гандистска лозунгнуудтайгаар демонстраци хэбэ. Босын тала баригшад болбол (индийскэ национальна конгрессэй түрүүлэгшэ байһан Бос болбол Индиин хүсэ заансимобэшэ байдалай тула Англитай алибүхы компромиссые эсэргүү выступалагша „антиминтерновскэ блогые“ толгойлно) демонстрацине шулуудаһан байна. Индийскэ национальна конгрессэй исполкомоор эмхидхэгдэһэн, Гандиин тала баригшадай демонстраци болбол эхилһээр 10 минутын болоод болюулагдаһан байгаа.

ГОРОД—ШЭНЭ БАРИЛГА

Арбан жэлэй саад тээ, Кама мүрэнэй элиһэтэ эрьедэ, имагта лэ нарһан хүбшэ шуугажа байһан юм.

Мүнөө энэ эрье дээрэ гигант ехэ целлюлозно-саарһанай комбинат баригдаад хүдэлмэрилжэ байна. Энээндэ адали комбинат Европодо үгы. Эндэ 30 мянган хүнэйтэй город ургаа.

Красвокамск—энэ хадаа, түбхын түрүүндэ, саарһанай город. Краснокамцууд, мүн СССР-эй саарһанай промышленностиин бүхы хүдэлмэришэд энэ камска комбинадаараа омогорхоно.

1913 ондо Россиин целлюлозно-саарһанай промышленностиин бүхы 138 предприятинууд жэл соо 313 мянган тонна продукци гаргадаг байгаа, мүнөө ганса Камска комбинадай жэлэйнь бүтөөсэ хадаа 300 мянган тонна продукци үгэнэ. Эндэ минута бүхэндэ 4 метр үргэнтэй ба 250-260 метр утатай саарһан машинаһаа гарана. Комбинат дээрэ тодхогдоһон, дүрбэн машинанууд хадаа 1400 километр ута гү, али жадабал, Молотов (Пермь) городһоо Москва хүрэхэ хэмжээнэй саарһа гаргана. Комбинат болбол жэл соогоо 400 мянган километр саарһа гаргажа шадаха байна.

Камска комбинадай саарһан хадаа орон дотороо мэдээжэ. Камска саарһан дээрэ марксизм-ленинизмын гайхамшаг энциклопеди—„ВКП(б)-эйн историин хураангы курс“ хэблэгдэһэн байна. Һуралсалай книгэнүүд ба Гослитиздадай олонтоото книгэнүүд камска саарһан дээрэ хэблэгдэнэ. Энэ жэлдэ комбинат болбол орон соо үйлэдбэрилэгдэлэг, бүхы хэблэлэй саарһанай 62 процентые үгэхэ ёһотой. Эндэ хүдэлмэрилдэг, саарһанай дүрбэн машинануудай хоёрынь Хоёрдохи Табанжэлэй нэрэмжэтэ, Ленинградска заводоор бүтээгдэһэн байна. Машинанууд болбол һайнаар, этигэлтэйгээр бүтээгдэһэн ба саарһанай машинабайгуулгын дэлхэйн монополист—Фойтын немецкэ фирмын машинануудһаа өөрынгөө шанараар үлүү байна.

Краснокамскда, комбинадай база дээрэ хүдэлмэрнэдэг, тэрээнтэй тон нягта холбоотой хэдэн предприятинууд ургаа. Кама голой эрьедэ, камска комбинадай хажууда, Госзнагай саарһанай фабрикын томо корпусууд баригдаа, эндэ советскэ мүнгэнүүдые ба элдэб документнүүдые барлаха саарһан, картографическа саарһан ба бусад хадаа тус комбинадай целлюлозһоо үйлэдбэрилэгдэхэ байна.

Целлюлозые бусалгахада элбэгээр абтадаг щелокһоо техническа спирт хэгдэнэ. Мүн модоной холтоһо, гэшүүһэ ба бусад бутардалһа сабшадһануудыень болбосоруулан хэрэглэхэ заводой барилга проектлагдажа байна.

Полиграфическа промышленностиин оройдоо ганса уникальна (тон шухаг) предприяти—„Книгын фабрика“ болбол Молотов (Пермь) городто баригдажа байна, эндэ хэблэгдэһэн книгэнүүдэй тиражань хэдэн миллион экземпляраар тоологдохо байна.

Мүнөө Краснокамск хадаа ганцал саарһаараа суутай бэшэ. Саарһанай город мүнөө нефтиин город болоно байна. Шэнжэлэгдээгүй газарта байгаа хара алтан хадаа хэдэн зуугаад, мянгаад жэлдэ хэрэглэгдээгүй байгаа. Большевигүүд хадаа хэрхо эзэн нюдөөрөө Кама гол шадарай газарые шэнжэжэ, нефтиин баян запасуудые олоһон байна.

Энэ нефть иигэжэ олдоо һэн: 1934 оной нэгэндэ саарһанай комбинадай площадка дээрэ артезианска худаг малтаһан юм. Тиихэдэнь, 156-дахи метртэнь уһан бэшэ, харин нефть байгаа. Мүнөө, энэ событиһаа хойшо 5 жэл үнгэрөөд байхада, Краснокамск болбол агууехэ сталинскэ шэнэ барилгын—„Хоёрдохи Бакугай“ гол районуудай нэгэнь болоо.

Город болбол нефтяной вышканүүдээр хүреэлэгдэнхэй. Насосуудбалүүрнүүдэй ааярха абяан хаа-хаанагүй дуулдадаг, түүхэй нефтиин үнэр анхилдаг. Һүниин сагта, город болбол электрын гэрэлээр яаран байна. Энэ хадаа нефтяной вышканүүд дээрэхи галнууд гээшэ.

Нефтяной Краснокамскын перспективанүүд гайхамшаг. Нефтиинь запас туйлай ехэ. Бүхы Европодо (СССР-гүйгөөр) нефтиин промышленна запасууд 140 миллион тонна болоно, тиихэдэ, Краснокамскын райондо 162 миллион тонна нефть олдоо. Энэ районые шэнжэлгэ хадаа үшөө дүүрээдүй, нефтьтэй газарнууд олдоһоор лэ байна. Ганса краснокамска-полазнинска нефтеносно структура хадаа 20 мянган гектар площадь болоно. Энэ площадь дээрэ 10 мянга гаран скважинануудые бодхожо болохо байна.

Краснокамска нефтепромысел хадаа үнэхөөрөө большевистскэ темпээр ургана. Гурбадахи Сталинска Табанжэлэй һүүлэй жэлдэ эндэһээ 1 миллион 100 мянган тонна нефть абтаха байна.

Краснокамскын хүнзэн—городойгоо дүлэтэ патриодууд. Тэдэнэр хадаа городоо, ойроо хүртэөгүй ой соо өөһэдөө бариһан юм. Мүнөө тэдэнэр хадаа, городоо болбосон культурна болгохын тулада сусралтагүй оролдоно.

Краснокамск город үшөө офор шлогдоогүй ба нарин гоё архитектурна шарайгүй байна. Мүнөө энэ хадаа бүлэг модонуудаар таһалагдаһан, хэдэн поселогууд гээшэ. Үни сагай үндэр томо нарһанай дунда жэгдэхэнээр баригдаһан, 8 квартирна гэрнүүд байдаг. Хэдэн шулуун гэрнүүд баригдажа байна. Госзнагай фабрикын поселок—энэ хадаа тус городой нэгэ хубинь мүн. Энэдэ, водопроводтой, центральна дулаа суулгатай, ваннатай, канализацитай олон этажна гоё гэрнүүд бии. Улицанууд ба тротуарнуудань асфальтлагданхай. Хажуугаарань—барилгын түрүүшын жэлдэ баригдаһан гэрнүүд.

Краснокамск городой хүнзэн хадаа ороной бусадла культурна ажабайдалһаа таһаранхайбди гэжэ нэгэшье минутада һананагүй: эндэ хэдэн клубууд, центральна городской театр, саарһанай комбинадай культурын байшан бии. Шэнэ парк баригданхай, хэдэн олон сквернүүд, садууд бии, эдээнэй нэгэн соонь В. И. Ленинэ зорюулагдаһан памятник нээгдэнхэй ба нүхэр Сталинай ехэ статуй табигданхай. Хэдэн олон һургуулинууд, хүүгэдэй садууд байгуулагдаа.

Краснокамскһаа 12 километр газарта, Кама голой эрьедэ, Усть-Качка гэжэ село бии. Хэдэн жэлэй саад тээ эндэ сероводородно источник (аршаан) олдоһон байна. Специалистнуудай хэлэдэгэй ёһоор, усть-качкинска уһанууд болбол өөрынгөө шанараар сочи-мацестинска уһанһаа үлүү һэн байна. Жэл бүри хэдэн зуугаад үбшэнтэн ваннада һууха Усть-Качкада ерэнэ. Усть-Качкада ехэ курортын барилга эхилхээр хараалагдажа байна.

Сталинска табанжэлнүүдэй детище, энэ город—шэнэ барилга ниимэ байна.

А. Лалетин

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции г. Улан-Удэ, Каландарашвили 19. Телефоны: отв. редактора —3-44; отв. секретаря — 3-23; отдел партийной жизни — 7-55 — 2 зв.; Сельхоз отд. — 7-55; отдел писем — 5-07.

Уполномоченный Бургалавлита № 382

Типография НКМП.